

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และ สิทธิผู้ต้องหา

สิทธิผู้เสียหาย

ผู้เสียหายมีสิทธิอะไรบ้าง

- สิทธิร้องทุกข์และถอนคำร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานตำรวจ
- สิทธิในการฟ้องคดีอาญาและถอนฟ้องคดีอาญา
- สิทธิในการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- สิทธิในการขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ
- สิทธิที่จะยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
- สิทธิคัดค้านการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหา หรือจำเลยในกรณีที่ศาลรับฟ้องแล้ว
- สิทธิที่จะไม่ต้องตอบคำถามโดยตรงหรือโดยอ้อม ซึ่งอาจทำให้ผู้เสียหายในฐานะพยานถูกฟ้องคดีอาญา
- สิทธิในการรับรู้ความคืบหน้าของคดีและผลของคำพิพากษา
- สิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นและข้อกังวลใจต่อศาล
- สิทธิขอให้ศาลตั้งทนายความให้
- สิทธิขอให้จัดให้มีการยืนยันหรือชี้ตัวผู้กระทำผิดในสถานที่ที่เหมาะสมและมีให้ผู้เสียหายถูกมองเห็น
- สิทธิในการเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยและประนอม ข้อพิพาทเพื่อเยียวยาค่าเสียหาย
- อื่น ๆ

สิทธิของผู้ต้องหา

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกหาว่าได้กระทำความผิดแต่ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาล (ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๒)) ซึ่งผู้ต้องหาอาจเป็นผู้ที่ยังไม่ถูกจับกุมก็ได้ เมื่อผู้ต้องหาถูกจับกุมในเรื่องที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา โดยส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนมักไม่ค่อยที่จะแจ้งสิทธิให้แก่ผู้ต้องหาให้ทราบ แต่จะทำลงในรายงานการสอบปากคำว่าได้มีการแจ้งสิทธิแล้วและให้ผู้ต้องหาเซ็นรับทราบ กรณีแบบนี้ถือว่าเป็นการการกระทำที่มีชอบตามกฎหมาย ซึ่งส่วนใหญ่ชาวบ้านที่ไม่รู้กฎหมายก็จะถูกพนักงานสอบสวนกระทำเช่นนี้ ทำให้บางท่านบางรายถึงกับต้องติดคุกติดตารางหรือแพ้คดีไป ยกตัวอย่างเช่น คดีที่กำลังเป็นข่าวดัง คือ คดีที่คุณดา-คุณยาย เข้าไปเก็บเห็ดในเขตป่าสงวน แต่พนักงานสอบสวนมิได้แจ้งสิทธิให้ทราบ

ผู้ต้องหาสิทธิดังนี้

๑. สิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ญาติ หรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.วิ.อาญา มาตรา ๗/๑)
๒. สิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ที่จะเป็นทนายความสองต่อสอง
๓. สิทธิได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติตามสมควร
๔. สิทธิได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดการเจ็บป่วย
๕. สิทธิได้รับการแจ้งจากเจ้าพนักงานผู้จับว่าผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีสิทธิตามข้อ ๑ ถึง ๔
๖. สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนโดยเร็ว และได้รับทราบการแจ้งสิทธิต่างๆ จากพนักงานสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔)
๗. สิทธิให้ทนายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำของผู้ต้องหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๓)
๘. สิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๔)
๙. สิทธิที่จะไม่ถูกบังคับขู่เข็ญ ล่อลวง ให้สัญญาเพื่อให้การ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๕)
๑๐. สิทธิของผู้ต้องหาที่เป็นเด็กและเยาวชนที่จะได้รับการสอบสวนคดีบางประเภทโดยมีนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานอัยการและทนายความเข้าร่วมฟังการสอบสวน (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๒)
๑๑. สิทธิที่จะได้รับการประกันตัว (ป.วิ.อาญา มาตรา ๘๔/๑, ๑๐๖)
๑๒. สิทธิร้องขอให้ศาลสั่งปล่อยตัวหากมีการควบคุมตัวโดยมิชอบ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๙๐)
๑๓. สิทธิได้รับการจัดหาทนายกรณีคดีมีอัตราโทษประหารชีวิต หรือผู้ต้องหาไม่เงินสิบแปดปี และในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกหากผู้ต้องหาไม่มีทนายและต้องการทนาย พนักงานสอบสวนต้องจัดหาทนายให้ (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔/๑)
๑๔. สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงพฤติการณ์ และการกระทำที่ถูกกล่าวหา ก่อนการถูกแจ้งข้อกล่าวหา (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓๔)

๑๕. สิทธิได้รับการจัดหาลาม (ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๓)